

3. Гнатенко М.К. Поведінка споживача: конспект лекцій для студентів бакалавріату всіх форм навчання. Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2019. 53 с.

Abstract. *The thesis analyzes the features of behavioral economics as a scientific direction that integrates psychological aspects into the process of making economic decisions. The significance of using statistical analysis to identify patterns of consumer behavior is investigated and its practical value in the context of business strategies and public administration processes is substantiated.*

Keywords: *behavioral economics, consumers, statistical analysis, decision-making, economic behavior.*

Науковий керівник:

Христенко О.А.,

*кандидат економічних наук, доцент,
завідувачка кафедри економіки підприємств,
Миколаївський національний аграрний університет*

УДК 32.01.04

Роль статистичних методів у виявленні маніпуляцій даними в медіа

Герасименко Інна,

здобувачка вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент»

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: *у роботі розглянуто проблему маніпуляцій статистичними даними в сучасному медіапросторі. Проаналізовано основні способи викривлення статистичної інформації, зокрема маніпуляції результатами соціологічних опитувань, вибірковою подачею даних та некоректною інтерпретацією статистичних показників. Визначено роль статистичних методів у виявленні недостовірної інформації та підвищенні рівня медіаграмотності суспільства.*

Ключові слова: *статистичний аналіз, медіа, маніпуляція даними, соціологічні дослідження, дезінформація, статистичні показники.*

У сучасному інформаційному суспільстві статистичні дані відіграють важливу роль у формуванні громадської думки, оцінюванні соціально-економічних процесів та прийнятті управлінських рішень. Розвиток цифрових технологій і онлайн-медіа значно збільшив обсяги інформації, серед якої особливе місце займають результати соціологічних досліджень та аналітичні статистичні показники. Водночас це створило умови для поширення маніпуляцій

даними, що може призводити до викривлення реального уявлення про суспільні процеси.

Актуальність дослідження зумовлена зростанням використання статистичної інформації як інструменту інформаційного впливу. У медіа числові дані нерідко подаються вибірково або інтерпретуються таким чином, щоб сформувавши певне ставлення аудиторії до подій. Особливо це стосується результатів соціологічних опитувань, економічних показників і рейтингів, які мають високий рівень довіри серед населення.

Метою роботи є визначення ролі статистичних методів у виявленні маніпуляцій даними в засобах масової інформації.

Одним із поширених способів викривлення інформації є використання нерепрезентативної вибірки. У таких випадках результати дослідження не відображають характеристик усієї сукупності, однак у медіа вони можуть подаватися як загальні тенденції. Статистичний аналіз дозволяє оцінити структуру вибірки, її обсяг та можливу похибку, що допомагає встановити достовірність отриманих результатів.

Іншим способом маніпуляції є використання відносних показників без подання абсолютних значень. Значні відсоткові зміни можуть створювати враження суттєвих соціальних зрушень, хоча фактичні зміни є незначними. Застосування методів порівняльного аналізу дозволяє об'єктивно оцінити реальний масштаб змін.

Поширеними є також графічні маніпуляції, пов'язані зі зміною масштабу діаграм або вибірково відображенням даних. Некоректна візуалізація може суттєво впливати на сприйняття інформації аудиторією. Статистичні методи передбачають перевірку відповідності графічного представлення фактичним числовим показникам.

У цифровому медіапросторі інформація поширюється швидко, що ускладнює перевірку її достовірності. Онлайн-ресурси часто відтворюють статистичні дані без аналізу джерел, що сприяє поширенню помилкових або маніпулятивних повідомлень. У таких умовах статистичний аналіз виступає ефективним інструментом перевірки інформації.

До основних статистичних методів виявлення маніпуляцій належать аналіз середніх величин, оцінювання варіації показників, кореляційний аналіз та порівняння результатів із незалежними джерелами. Важливим є також урахування статистичної похибки, яка часто не зазначається у медіаповідомленнях, створюючи ілюзію абсолютної точності даних.

Важливим чинником протидії маніпуляціям є розвиток статистичної грамотності населення. Розуміння базових статистичних показників і критичне ставлення до числової інформації дозволяють зменшити вплив дезінформації та підвищити якість сприйняття медійного контенту.

Отже, статистика виконує не лише аналітичну, а й захисну функцію в інформаційному середовищі. Використання статистичних методів сприяє виявленню викривлень даних, підвищує достовірність інформації та формує більш об'єктивний інформаційний простір.

Список використаних джерел:

1. Чепурко Г., Клименко О. Популярні маніпуляції із соціологічними даними: критичний аналіз. Соціологічні студії, 2024.
2. Шевченко В. Різновиди маніпуляцій в онлайн-медіа і соцмережах. 2025.
3. Дослідження медіа-маніпуляцій у сучасному інформаційному середовищі.
4. Аналіз дезінформації та інформаційних маніпуляцій у цифровому просторі.

Abstract: *The paper examines the problem of statistical data manipulation in modern media. The main methods of distortion of sociological and statistical information are analysed, including selective presentation of data and incorrect interpretation of statistical indicators. The role of statistical methods in detecting misinformation and improving media literacy is substantiated. The study emphasizes the importance of critical analysis of numerical data as a tool for counteracting disinformation in the digital information environment.*

Keywords: *statistics, media manipulation, statistical analysis, misinformation, sociological data.*

Науковий керівник:

Христенко О.А.,

*канд. екон. наук, доцент, завідувачка кафедри економіки підприємств,
Миколаївський національний аграрний університет*

УДК 658.155

Проблеми та резерви підвищення ефективності діяльності підприємств

Гончарова Ольга ,

здобувачка вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент»

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: *Досліджено роль інформаційного забезпечення в підвищенні ефективності діяльності підприємств в умовах цифрової трансформації. Визначено ключові проблеми, що стримують реалізацію потенціалу інформаційних технологій, зокрема фрагментарність інформаційних систем, низький рівень автоматизації бізнес-процесів, обмежену функціональність програмного забезпечення, недостатню цифрову компетентність персоналу та фінансові обмеження.*